

ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΧΡΗΣΗ

Οι μεγάλοι αριθμοί είναι ακατανόητοι

Η αριθμητική του κράτους διαφέρει πολύ από τη δική μας καθημερινή εμπειρία. Είναι μια αριθμητική που δεν ενδιαφέρεται για την ανθρώπινη ζωή και την καθημερινότητά της. Μια αριθμητική που είναι κατάλληλη για να διαφεντεύει εκατομμύρια ανθρώπινες ζωές και μάλιστα να μην τις βλέπει καν ως τέτοιες, αλλά ως εργατική δύναμη.¹

Η καθημερινή μας εμπειρία δυσκολεύεται να αντιληφθεί τους μεγάλους αριθμούς. Δεν κατανοούμε εύκολα τη διαφορά 500.000 ανθρώπων από 500.000.000 ανθρώπους. Όταν το πράγμα έχει να κάνει και με το θάνατο - όταν δηλαδή μπαίνει στη μέση και το ανθρώπινο συναίσθημα - τότε γίνεται παντελώς ακατανόητο. Η διαφορά των 100 νεκρών από τους 1.000 νεκρούς φαντάζει στα μάτια μας πολύ μεγαλύτερη από τη διαφορά των 1.000 νεκρών από τους 10.000 νεκρούς.

Τα κράτη όμως δεν σκέφτονται με τον ίδιο τρόπο. Τα κράτη μπορούν να αντιληφθούν μεγάλους αριθμούς με πολύ διαφορετικό τρόπο, ακριβώς γιατί διαχειρίζονται μεγάλους πληθυσμούς - και γιατί δεν διακατέχονται από ανθρώπινα συναίσθημα. Τα κράτη μπορούν να κατανοήσουν ότι ο πληθυσμός μιας χώρας κάθε χρόνο υφίσταται εκατοντάδες χιλιάδες θανάτους. Στην Ελλάδα ας πούμε κάθε χρόνο πεθαίνουν από όλες τις αιτίες περίπου 110.000 άνθρωποι, δηλαδή περίπου το 1% του πληθυσμού. Στην Κίνα, ο αντίστοιχος αριθμός είναι κοντά στα 10.000.000.²

Κι όμως, αυτό που, όταν το μετρήσεις, φαίνεται ως πραγματική εκατόμβη, δεν είναι παρά αναγκαίο τμήμα της κανονικής κοινωνικής κίνησης. Οι άνθρωποι πεθαίνουν - γιατί έτσι είθισται. Όσο για τις αιτίες των θανάτων, αυτές ποικίλουν. Ένα σεβαστό τμήμα των νεκρών ανά έτος, ας πούμε, πεθαίνει από τροχαία. Κανένα κράτος δεν χαρακτήρισε ποτέ τα τροχαία «πανδημία», ούτε απαγόρευσε τα αυτοκίνητα για να «μην χαθεί μια ανθρώπινη ζωή». Εκατόν δέκα χιλιάδες Έλληνες και δέκα εκατομμύρια Κινέζοι πεθαίνουν κάθε χρόνο, αλλά οι ειδικοί στατιστικοί φροντίζουν να ονομάζουν το φαινόμενο «Φυσική Κίνηση Πληθυσμού».³ Αντίθετα, για τους 6.500 νεκρούς από κορωνοϊό παγκοσμίως κοντεύουν να βγουν τα τανκς στους δρόμους.

Η στατιστική των ασθενειών

Πολλοί από αυτούς τους ετήσιους θανάτους προέρχονται από φυσικά αίτια. Μεγάλο μέρος εξ αυτών αφορά μεγάλης ηλικίας ανθρώπους. Παλιότερα αυτοί οι θάνατοι αποδιδονταν στα «γηρατεία». Πλέον αυτή η έννοια έχει πάψει να υφίσταται, όχι λόγω κάποιας «φυσικής εξέλιξης», αλλά λόγω αλλαγών στις αντιλήψεις της ιατρικής επιστήμης. Οι γιατροί είναι όλο και λιγότερο διατεθειμένοι να δεχτούν ότι υπάρχει «θάνατος από φυσικά αίτια», γιατί τότε θα δέχονταν ότι υπάρχει θάνατος για τον οποίο δεν μπορούν και δεν δικαιούνται να παρέμβουν. Με άλλα λόγια, ότι υπάρχει θάνατος επί του οποίου δεν έχουν εξουσία. Οπότε, ακόμα κι αν είσαι 200 χρονών πεθαίνεις «από κάτι»: καρδιακό, πνευμονικό, τέλος πάντων «κάτι», επί του οποίου οι γιατροί να μπορούν να δώσουν φάρμακα, να κάνουν ακόμη μια εγχείριση, να ασκήσουν λίγη ακόμη εξουσία. Είναι με αυτό τον τρόπο που οι «ασθένειες» φτάνουν να αποτελούν την υπ' αριθμόν ένα αιτία θανάτου.

Εν ολίγοις, τα νούμερα των θανάτων από απλές ασθένειες προκύπτουν από την πολιτική επιλογή των γιατρών να μην δέχονται ότι υπάρχει θάνατος από φυσικά αίτια. Οπότε, αφού όλοι οι φυσικοί θάνατοι μετατρέπονται σε θανάτους από ασθένεια, τα νούμερα που προκύπτουν είναι τρομακτικά. Η κοινή γρίπη, ας πούμε, πλήττει σχεδόν 1 δισεκατομμύριο ανθρώπους και σκοτώνει περίπου μισό εκατομμύριο από αυτούς το χρόνο.⁴ Κάθε χρόνο. Αλλά κανείς δεν το κάνει θέμα. Η κοινή γρίπη δε θεωρείται «πανδημία», ικανή να βγάλε τα τανκς στους δρόμους - θεωρείται σχεδόν κανονικό ετήσιο γεγονός. Κι όμως, στην Ελλάδα η γρίπη προσβάλλει κάθε χρόνο γύρω στο 10% του πληθυσμού, δηλαδή κοντά στο 1.000.000 ανθρώπους.

Αρχικά σκοπεύαμε να αρκεστούμε σε μια σύγκριση αριθμών. Του είδους, θάνατοι από γρίπη σε σχέση με θανάτους από κορωνοϊό. Ας πούμε στην Ελλάδα, οι θάνατοι από γρίπη τη φετινή σεζόν έχουν επισήμως φτάσει τους 90,⁵ γεγο-

νός που θα αρκούσε να καταδείξει πόσο μη πρωτοφανής είναι ο κορωνοϊός. Αλλά υπάρχουν κι άλλα. Διαβάζοντας για τη γρίπη ανακαλύψαμε ότι η στατιστική της γρίπης κάνει την εξής μπαγαποντία:

Ο αριθμός των θανάτων από την γρίπη δεν είναι ο πραγματικός καθώς ανακοινώνονται μόνο όσοι θάνατοι είναι επιβεβαιωμένοι από εργαστηριακό έλεγχο. Εργαστηριακός έλεγχος γίνεται μόνο σε ύποπτα κρούσματα σε ΜΕΘ ή διασωληνωμένους ασθενείς εκτός ΜΕΘ με βάση την εγκύκλιο του υπουργείου Υγείας. Όσοι, δηλαδή, πεθαίνουν στις κλινικές ή στο σπίτι τους με συμπτώματα γρίπης δηλώνεται ως αιτία θανάτου επιπλοκές γρίπης και δεν συμπεριλαμβάνονται στις επίσημες καταγραφές.⁶

Αν λοιπόν οι εργαστηριακά επιβεβαιωμένοι θάνατοι από γρίπη είναι 90, πόσοι είναι οι θάνατοι που δεν καταγράφονται; Η μελέτη του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας για τη γρίπη κατά την περίοδο 2018-2019 έχει να πει τα εξής επ' αυτού:

Ο εργαστηριακός έλεγχος για γρίπη στην κλινική πράξη γίνεται -και δεν είναι δυνατόν παρά να γίνεται- σε μέρος μόνο των περιστατικών γρίπης. Αυτό συμβαίνει, τόσο στη χώρα μας όσο και διεθνώς. [...] Η εκτίμηση που έγινε από τους επιστήμονες του ΕΟΔΥ για την «αποδιδόμενη στη γρίπη θνησιμότητα» [...] αντιστοιχεί σε 1.071 θανάτους (με 95% Διάστημα Εμπιστοσύνης 733-1.380 θανάτους).⁷

1.071 θάνατοι από γρίπη λοιπόν στην Ελλάδα σε ένα χρόνο! Οι οποίοι δεν καταγράφονται ως θάνατοι από γρίπη, αλλά ως θάνατοι από «επιπλοκές γρίπης» και δεν προσμετρώνται στις επίσημες στατιστικές. Και σε κάθε περίπτωση ποιος χέστηκε! Όσον αφορά τον κορωνοϊό, πάλι, που παγκοσμίως έχει σκοτώσει λιγότερους από επτά χιλιάδες ανθρώπους,⁸ δεν έχουμε ακούσει κανέναν θάνατο να αναφέρεται ως θάνατος από «επιπλοκές κορωνοϊού» και άρα να μην προσμετράται. Με λίγα λόγια, η στατιστική ως «αριθμητική του κράτους» χρησιμοποιείται όπως θέλει το κράτος. Δεν περιμέναμε τίποτα λιγότερο.

Με τη στατιστική μπορείς να πεις ό,τι θες

Η στατιστική πήρε το όνομά της από την αγγλική λέξη state, που θα πει κράτος. Εξαρχής φιλοδοξούσε να αποτελέσει την «αριθμητική του κράτους», ένα ακόμα «επιστημονικό» κατασκευάσμα που θα αποτελούσε όπλο στα χέρια του.⁹ Η στατιστική μπορεί να παρουσιάσει την ίδια ασθένεια με διαφορετικούς τρόπους. Ως «δεν τρέχει κάστανο» ή ως «κατάσταση έκτακτης ανάγκης». Το καταφέρει αυτό κάνοντας δύο πράγματα.

Το ένα είναι ότι αντιμετωπίζει τους θανάτους με τη ματιά του κράτους: ως μαζικά φαινόμενα και όχι ως ατομικές περιπτώσεις. Επομένως έχει τη δυνατότητα να αποκρύπτει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των αριθμών. Ας πούμε στην Ιταλία, ο μέσος όρος ηλικίας των νεκρών από κορωνοϊό είναι 81 ετών, και απ' αυτούς το 90% έπασχε από «ένα τουλάχιστον χρόνια νόσημα».¹⁰ Παρόλα αυτά, κανείς δεν αντιμετώπισε αυτούς τους νεκρούς ως «νεκρούς από γηρατεία» ούτε ως «νεκρούς από το χρόνια νόσημα που διέθεταν», ούτε έστω ως «νεκρούς από επιπλοκές κορωνοϊού».

Το δεύτερο που κάνει η στατιστική είναι ότι αποκρύπτει το γεγονός ότι τα τάχα «αντικειμενικά» νούμερα, στην πραγματικότητα κατασκευάζονται πανεύκολα! Για παράδειγμα ας γυρίσουμε στην κανονική γρίπη. Όπως έλεγε κι ο ΕΟΔΥ, «εργαστηριακός έλεγχος γίνεται σε μέρος μόνο των περιστατικών» οπότε ο αριθμός των «νεκρών από γρίπη» βγαίνει μικρότερος. Από την άλλη, στην περίπτωση του κορωνοϊού, το νούμερο που υποτιμάται δεν είναι βέβαια ο «αριθμός των νεκρών», αλλά ο αριθμός των «κρουσμάτων».

Βέβαια, ακόμα και το να αποκαλείς τους γριπιασμένους με τη λέξη «κρούσματα», είναι μια πολιτικότερη επιλογή. Πάντως πολλοί από αυτούς τους γριπιασμένους δεν πηγαίνουν στο νοσοκομείο και δεν καταγράφονται στις επίσημες στατιστικές, όχι γιατί δεν θέλουν, αλλά γιατί το ελληνικό κράτος αποθαρρύνει όποιον είναι απλά γριπιασμένος από το να πάει στο νοσοκομείο και να διαγνωστεί «γριπιασμένος από κορωνοϊό».¹¹

Επομένως, ο πραγματικός αριθμός των «κρουσμάτων» υποτιμάται. Επειδή όμως η «θνητότητα» είναι η αναλογία θανάτων προς «κρούσματα», όσο λιγό-

τεροι είναι οι ελαφρώς γριπιασμένοι που μετρούν οι καλοί μας οι γιατροί, τόσο η «θνητότητα» εκτοξεύεται. Φυσικά, όλα αυτά λαμβάνουν χώρα με επιστημονική ακρίβεια. Αντίθετα δηλαδή με ό,τι συμβαίνει για τις άλλες ασθένειες, όπως η γρίπη, όπου ανακοινώνονται «εκτιμήσεις», ο ΕΟΔΥ έλεγε ότι οι θάνατοι από γρίπη ήταν από 733 έως 1.380 (δηλαδή είχαν μια απόκλιση 600 θανάτων στους 1.300), για τον κορωνοϊό οι επιδημιολόγοι μας παριστάνουν ότι γνωρίζουν το ακριβές νούμερο των γριπιασμένων και των θανάτων!

Τα νούμερα των στατιστικών λοιπόν είναι ένα εργαλείο που έφτιαξαν τα αφεντικά για πάρτη τους. Αφενός τα ίδια τα νούμερά τους μπάζουν αν τα κοιτάξεις με άλλο μάτι. Αλλά αφετέρου –και πιο σημαντικό– δεν είναι φτιαγμένα για να τα κοιτάς με άλλο μάτι. Γιατί είναι ένας φακός που δεν έχει καμία σχέση με τη δική μας οπτική για τον κόσμο. Είναι ο φακός των αφεντικών. Και απ’ό,τι φαίνεται, τα αφεντικά έχουν πολύ σημαντικές δουλειές να κάνουν με το φακό τους.

Καλά μέχρι εδώ. Και μετά, τι;

Η αλήθεια είναι ότι η κατάδειξη του πολιτικού χαρακτήρα που υπάρχει πίσω από τις κρατικές στατικές ελάχιστες μας βοηθάει ως προς τι να κάνουμε. Το ξέρουμε ότι το πρώτο πράγμα που περνάει από το μυαλό στην ερώτηση «και τι να κάνουμε» είναι η συμπεριφορά που θα ονομάζαμε «συμπεριφορά Ουίνστον Σμιθ». Αυτός ο πρωταγωνιστής του «1984», για κάποιον λόγο, θεωρούσε πως για να καταρρεύσει «το καθεστώς», αρκούσε να διασώσει μια μονταρισμένη φωτογραφία η οποία «αποδεικνυε» ότι «το καθεστώς» έλεγε ψέματα στους πολίτες του.¹² Με παρόμοιο τρόπο, τα γεγονότα των τελευταίων εβδομάδων μας ωθούν να επιδοθούμε στην «αποκάλυψη της αλήθειας» με στοιχεία και τεκμήρια, προφανώς για χάρη των πλανημένων συμπολιτών μας.

Δυστυχώς για τους εραστές της αλήθειας όμως, τα θεμέλια της γριπορητορικής δεν είναι ψέματα και πειραγμένα νούμερα. Τα θεμέλια της γριπορητορικής, αυτό που την καθιστά αληθή, είναι πολιτικές συμφωνίες και πρακτικές που εξελίσσονται εδώ και είκοσι χρόνια. Η γριπορητορική εμφανίζεται σαν σύνολο τεκμηρίων της κακιάς ώρας. Στην πραγματικότητα όμως βασίζει την αλήθεια της σε παλιά κρίματα.¹³ Δηλαδή, αν κάτι όντως τεκμαίρεται από όλα τούτα, αυτό είναι η διακηρυγμένη πρόθεση των μικροαστών να δεχτούν ως αληθή τα πάντα, αρκεί να τα λέει το κράτος. Με αυτή την έννοια, η κυριαρχία της γριπορητορικής, εξαγγέλλει κοινά μελλοντικά πεπραγμένα, ακριβώς όπως η κυριαρχία των -παρόμοιας εγκυρότητας- αφηγήσεων περί Εβραίων και «αντικοινωνικών» εξήγγειλε κοινά πεπραγμένα σε εποχές παλιότερες και όχι λιγότερο τρελαμένες.

Οπότε, η «αποκάλυψη της αλήθειας» είναι αναγκαία, αλλά όχι ικανή. Είναι αναγκαία γιατί η ανάδειξη του ψέματος, όταν το ψέμα είναι εναντίον σου, είναι η απαραίτητη έναρξη των πάντων. Αλλά δεν είναι ικανή για τίποτα παραπάνω -πέρα από την αυτογνωσία.

1. Πίσω, τότε που όλα ήταν «φυσιολογικά», είχαμε αναφερθεί στο θέμα με αφορμή τον κατ’εξοχήν μάστορα των μεγάλων αριθμών, δηλαδή τον Αρτέμη Σώρρα. Δες «Τέσσερις Ρηχές Σκέψεις για το Χρήμα, το Κράτος, τους Μικροαστούς και τον Αρτέμη Σώρρα», *antifa* #56, 6/2017.
2. Βλ. «Αναθεωρημένα Στοιχεία Φυσικής Κίνησης Πληθυσμού: 2018» στο statistics.gr και το λήμμα «Demographics of China» της Wikipedia.
3. Δες τον τίτλο των «στοιχείων» της προηγούμενης υποσημείωσης.
4. Βλ. «Seasonal Influenza», World Health Organization Statistics, euro.who.int.
5. «Συνολικά 90 νεκροί στην Ελλάδα από γρίπη», *Η Καθημερινή*, 12/03/2020.
6. «Επιβεβαίωση ΕΟΔΥ: Οι θάνατοι από τη γρίπη είναι πολύ περισσότεροι από όσους ανακοινώνονται», *Έθνος*, 06/02/2020. Ο τονισμός δικός μας.
7. Βλ. «Η Δραστηριότητα της Γρίπης στην Ελλάδα: Περίοδος 2018/2019», www.eody.gov.gr. Ο τονισμός πάλι δικός μας.
8. Αυτός ήταν επισήμως ο αριθμός μέχρι 19/03/2020.
9. Για τη στατιστική βλ. «Υπολογιστές πριν τους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές», *antifa* #48, 10/2015.
10. «Κορωνοϊός: Ποιοι κινδυνεύουν να χάσουν τη ζωή τους –Από ποια νοσήματα έπασχαν τα θύματα στην Ιταλία», www.enimerotiko.gr.
11. Για την περίπτωση της Κίνας, βλ. «“Επιδημίες” και “Κορωνοϊοί” για πάσα χρήση», *antifa* #69, 03/2020. Στην Ελλάδα μάλιστα ο ΕΟΔΥ καλεί όσους «έχουν συμπτώματα, αλλά δεν ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες να μην πάνε στο νοσοκομείο». Βλ. «Εκκλήση ΕΟΔΥ για κορωνοϊό», *Έθνος*, 13/03/2020.
12. Φυσικά το σχέδιο απέτυχε. Όλα αυτά εξιστορούνται στο George Orwell, 1984, Α' Έκδοση 1949. Για πειρατεία πηγαίστε εδώ με το browser: <https://b-ok.cc/s/1984>. Δεδομένης της κατάστασης πάντως, είναι καλύτερα να διαβάσετε το άλλο βιβλίο του ίδιου, με τίτλο Πεθαίνοντας στην Καταλωνία, που είναι πιο αισιόδοξο (οπότε φαντάζεστε).
13. Ανατρέξτε και πάλι στα τρία κείμενα που προηγήθηκαν με τίτλο «Κάτι καλές ιδέες των αφεντικών».

Στ’ αλήθεια το επιχείρημά μας δεν είναι τα νούμερα!

Όνομασία	Χρονιά	Κρούσματα (αριθμοί)	Αντικείμενα Πανεπισμίου	Βαθμός Πανθμίου
Πανδημία Γρίπης 2009 (H1N1)	2009-10	0-7-14 6 εκατομμύρια	157.000-570.000	†
Παγκόσμια εποχική Γρίπη	«όσοι γρίπη»	241.000.000 0%	290.000-650.000 στο χρόνο	†/Ανεκρίτως ταπεινό πανόμοιο
Εποχική Γρίπη 2018-2020	2018-20	800.000.000	0-65-1.3 εκατομμύρια	†
Κορωνοϊός	2019-20	100.000+	6.571+	††† συνολικά πάνω από 100.000

Επάνω, πίνακας που παρατίθεται στο λήμμα της Wikipedia με τίτλο: «2009 swine flu pandemic» (μέχρι τις 19/3/2020 παρατίθονταν και η τελευταία γραμμή με στοιχεία για τον κορωνοϊό, η οποία έπειτα αφαιρέθηκε). Κάτω, μια συνοπτική μετάφραση από εμάς του πίνακα. Όπως παρατηρούμε, το 2009 η «πανδημία» του H1N1 πέρασε και άφησε μόνο κάτι εμβόλια πίσω. Όλα τα επόμενα χρόνια τα εκατομμύρια κρούσματα και οι εκατοντάδες χιλιάδες θάνατοι από γρίπη δεν κέρδισαν ούτε πρωτοσέλιδο. Από την άλλη, οι εξίμισι χιλιάδες «νεκροί από κορωνοϊό» (έως 19/3) δικαιολογούν παγκόσμια απαγόρευση κυκλοφορίας και στρατό στους δρόμους!